

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2016 - 2019

I. Wstęp

Program wspierania rodziny obejmuje swoim działaniem diagnozę, pomoc socjalną i terapeutyczną, skierowaną zarówno na dziecko, rodziców jak i całą rodzinę. Celem programu jest wsparcie i pomoc rodzinie w przełamaniu sytuacji kryzysowej w taki sposób, by zapobiec ograniczeniu, bądź utracie praw rodzicielskich lub doprowadzić dziecko/dzieci z pieczy zastępczej, do domu rodzinnego.

Rodzina jest podstawową komórką życia społecznego i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka, które kształtuje jego osobowość, system wartości, poglądy.

Dziecko do 18. roku życia pozostaje pod władzą rodzicielską, władza ta ma służyć ochronie dobra dziecka, nauczyć funkcjonowania w społeczeństwie, norm, wzorów, wartości. Do zakłócenia funkcjonowania rodziny przyczyniają się zjawiska patologiczne, które czynią tym samym rodzinę dysfunkcyjną. W przypadku dysfunkcyjności, rodziny nie radzą sobie z wykonywaniem właściwych ról społecznych, przypisanych poszczególnym jej członkom. Ulegają one zaburzeniu, co czyni je niezgodne z oczekiwanymi zachowaniami społecznymi.

Reakcje poszczególnych członków rodziny na trudną sytuację i problemy wychowawcze bywają różne, zarówno ze strony dzieci jak i rodziców. W uczuciach najczęściej dominują żal, apatia, zniechęcenie, obojętność, strach, złość, rozpacz, ale zdarza się zadowolenie, ulga (zwłaszcza towarzyszące w sytuacji umieszczenia w pieczy zastępczej dziecka, z którym rodzice mieli poważne problemy wychowawcze i oczekują, że placówka rozwiąże za nich trudności). Uczucia te często determinują dalszą współpracę rodziny z placówką, asystentami rodzin ułatwiają lub utrudniają nawiązanie kontaktu i współpracy. Zdarza się, że rodziny od pierwszej chwili podejmują sugerowane im działania naprawcze i sami pytają, co mają zrobić. Są też rodziny, które z czasem przekonują się o własnych możliwościach i podejmują skuteczne działania. Do głównych zadań specjalistów należy więc wzbudzanie i podtrzymywanie motywacji rodzin do współpracy oraz uświadamianie rodzicom, że dzieci zawsze ich potrzebują, i że to oni powinni stanowić oparcie dla domu niezależnie od sytuacji, w jakiej aktualnie sami się znajdują. Zatem głównym zadaniem realizacji Programu jest pomoc w przywracaniu równowagi w zagrożonej dysfunkcjami rodzinie, uświadamienie rodzicom (opiekunom) oraz dzieciom ich ról społecznych i podjęcie obowiązków przypisanych tym rolom zgodnie z oczekiwaniami społeczeństwa. Niezbędnym warunkiem realizacji wybranych zadań jest otwarcie się rodziców jak i dzieci na działania pomocowe (czyli gotowość przyjęcia pomocy), wytrwałość w dążeniu do celu, a co najważniejsze motywacja do działania, której fundamentem powinna być wizja rodziny zintegrowanej, harmonijnej, w której dzieci oraz rodzice znajdują oparcie i chęć do działania.

Działania pomocowe można podzielić na trzy obszary: pomoc rodzinie jako całości, pomoc dziecku jako osobie będącej w szczególnej fazie zainteresowań oraz pomoc rodzicom, którzy mają, a przynajmniej powinni mieć wiodącą rolę w życiu rodziny. Podział ma znaczenie formalne, gdyż nie da się poprawić zaburzonych relacji pracując tylko z dzieckiem lub tylko z rodzicami. Oczywiście niektóre zadania pomocowe zorientowane są tylko na dziecko (np. w zakresie terapii pedagogicznej), a niektóre tylko na rodziców (np. pomoc w podwyższaniu kompetencji

rodzicielskich), jednakże już w kwestii odrabiania zadań domowych przez dzieci, rodzice włączani są do współpracy, aby w przyszłości mogli w prawidłowy sposób podołać swoim obowiązkom. Kompleksowość i właściwy wybór działań z oferty pomocowej oparte na dobrej diagnozie są elementami warunkującymi skuteczność działania i uzyskiwanych rezultatów, jednak aby praca z rodziną przyniosła żądany efekt, warunkiem koniecznym do zmiany jest aktywność rodziny w działaniach na jej rzecz, gdyż żadna instytucja nie pomoże rodzinie, jeśli ona sama tego nie będzie chciała.

W przypadku gdy zapewnienie dziecku prawidłowych warunków do opieki i wychowania nie jest możliwe, powiat organizuje rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą, do której współfinansowania zobligowana jest gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej.

II. Analiza problemowa

Problemy rodzin można podzielić według następujących kategorii:

1. Zaniedbania rodziców (opiekunów) w zakresie opieki i wychowania dzieci/ niewydolność opiekuńczo - wychowawcza.

Zaniedbywanie dziecka można zdefiniować jako sytuacje, w których najbardziej podstawowe potrzeby dziecka (wyżywienie, ubranie, higiena, ochrona, bezpieczeństwo, wychowanie, opieka lekarska) nie są zaspakajane przez osoby za to odpowiedzialne. Eufemistycznie mówi się wtedy o "bezradności", lub "niewydolności wychowawczej" rodziców. Zaniedbanie może być zamierzone (np. nadmierny liberalizm, brak zainteresowania dzieckiem) lub powstać z nieuświadomienia, z niewiedzy lub z niezdolności do odpowiedniego zajmowania się dzieckiem (np. brak odstawowych kompetencji wychowawczych).

W wyniku bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, w Gminie Września w 2013 r. o pomoc ubiegało się 277 osób (1 066 – liczba osób w rodzinach), w tym: 231 osób z rodzin niepełnych (803 – liczba osób w rodzinach), natomiast w 2014 r. 249 osób (919 – liczba osób w rodzinach), w tym: 210 osób z rodzin niepełnych (690 – liczba osób w rodzinach).

2. Przemoc domowa w różnych formach o różnym stopniu nasilenia.

Przemoc domowa to działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi sił lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne), powodujące u nich szkody lub cierpienie.

W przemocy domowej najbardziej istotna jest demonstracja i wykorzystanie siły lub władzy w sposób, który jest krzywdzący dla innych członków rodziny. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, moralnej, psychologicznej i społecznej.

W Gminie Września w 2013 r. 39 osób (129 – liczba osób w rodzinach), które były dotknięte problemem przemocy w rodzinie, skorzystały z pomocy społecznej, natomiast w 2014 r. były

to 32 osoby (119 – liczba osób w rodzinach).

3. Alkoholizm, narkomania.

Z przyjmowaniem alkoholu czy narkotyków wiąże się wiele problemów społecznych i zdrowotnych. Nadużywanie alkoholu/narkotyków współwystępuje z różnymi patologiami życia społecznego, np. z demoralizacją dzieci, zaburzeniami życia rodzinnego, problemami finansowymi, przemocą wobec bliskich czy problemami z prawem (bójki, kradzieże, rozboje itp.).

W Polsce z powodu alkoholu umiera rocznie ponad 12 tysięcy ludzi. Alkohol degraduje życie nie tylko osoby uzależnionej od „napojów wysokowych”, ale także życie rodziny, bliskich, sąsiadów. Nadużywanie alkoholu stanowi w Europie drugą najczęstszą przyczynę utraty zdrowia i przedwczesnej śmierci. Statystyczny Polak spożywa rocznie około 13 litrów czystego alkoholu. Z roku na rok systematycznie obniża się wiek inicjacji alkoholowej. Statystyki podają, że co trzecia kobieta w ciąży pije alkohol. I choć prasa, telewizja i różni specjaliści biją na alarm, mówiąc o zgubnych skutkach picia alkoholu, to wydaje się, że ludzie ignorują te argumenty.

Wg badań, których wyniki zaprezentowano w „Diagnozie społecznej 2011”, prof. Janusza Czapińskiego, mężczyźni spożywają alkohol 5 razy częściej niż kobiety, 6 lat wcześniej było to 6 razy częściej, zatem różnica maleje. Ponadto mieszkańcy dużych miast częściej nadużywają alkoholu niż mieszkańcy małych miast i wsi, osoby w średnim wieku i ubodzy, natomiast bezrobotni częściej niż pracujący.

W Gminie Września w 2013 r. 116 osób (252 – liczba osób w rodzinach), a w 2014 r. 94 osoby (213 – liczba osób w rodzinach) z problemem alkoholowym skorzystały z pomocy społecznej. Z problemem narkomanii zgłosiły się w 2013 r. 3 osoby (4 – liczba osób w rodzinach), a w 2014 r. 5 osób (13 – liczba osób w rodzinach).

Zarówno dane dotyczące osób z problemem alkoholowym, jak i te, które dotyczą osób z problemem niewydolności opiekuńczo – wychowawczej czy przemocy w rodzinie, odnoszą się wyłącznie do osób korzystających z pomocy społecznej.

4. Problemy wychowawcze.

Problemy wychowawcze mogą przejawiać się w postaci nadpobudliwości psychoruchowej, zaburzeń mowy, nieśmiałości czy zachowań autoagresywnych. Wszystkie patologie funkcjonowania wymagają indywidualnego podejścia i opracowania programu prewencyjnego, by zapobiegać pogłębianiu się zaburzeń i walczyć z tymi dysfunkcjami, które już się pojawiły. Rodzice i nauczyciele muszą razem koncentrować starania o to, by wyeliminować problemy wychowawcze. Wśród strategii radzenia sobie daje się wymienić nie tylko stosowanie kar i nagród, ale też terapię środowiskową, stwarzanie sytuacji dającej okazję do poczucia dumy z zachowań konstruktywnych, budowanie szacunku i wsparcia, udzielanie rad, wysuwanie sugestii, psychodramę, czytanie bajek

terapeutycznych, dyskusję partnerską, zachęcanie do samowychowania, zabawy na świeżym powietrzu czy angażowanie dzieci w gry zespołowe.

5. Niedostosowanie społeczne dzieci i młodzieży.

Nie ma pełnego rozeznania, co do liczby dzieci niedostosowanych społecznie w danym środowisku czy kraju. Jako zjawisko społeczne, niedostosowanie prowadzi do wykolejenia wychowawczego i przestępstwa. Wspólnym elementem różnorodnych definicji niedostosowania społecznego jest odnoszenie się do zachowań ludzi, które pozostają w jaskrawej sprzeczności z powszechnie uznawanymi normami i oczekiwaniami społecznymi. A więc należy rozumieć, że są to wszelkie negatywne lub nieadekwatne reakcje jednostek na wymogi i zakazy zawarte w przypisanych im rolach społecznych. Są to zachowania podważające funkcjonalność każdego układu społecznego, powodujące jego dezorganizację lub bezpośrednio zagrażające społecznie uznawanym wartościom, takim jak rozwój i autonomia ich członków.

III. Diagnoza lokalna

Problemy rodzin, wcześniej analizowane obrazuje poniższa tabela.

O pomoc społeczną można ubiegać z wielu powodów. Należy jednak zauważyć, że problemy dotyczą znacznie większej liczby rodzin naszej gminy, aniżeli wskazują na to dane odnoszące się tylko do środowisk korzystających z pomocy społecznej.

Tabela nr 1^x

powód trudnej sytuacji życiowej	2012 rok		2013 rok		2014 rok	
	ogółem	liczba osób w rodzinach	ogółem	liczba osób w rodzinach	ogółem	liczba osób w rodzinach
ubóstwo	438	1 151	509	1 383	435	1 130
sieroctwo	0	0	0	0	0	0
potrzeba ochrony macierzyństwa	194	899	216	1 052	191	899
w tym:						
wielodzietność	80	455	100	581	94	515
bezrobocie	612	1 919	662	2 042	549	1 637
niepełnosprawność	669	1 568	716	1 697	684	1 539
długotrwała lub ciężka choroba	680	1 558	733	1 730	676	1 531
bezzadność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	259	1 029	277	1 066	249	919
w tym: rodziny niepełne	218	757	231	803	210	690
rodziny wielodzietne	59	362	60	341	45	267
przemoc w rodzinie	29	94	39	129	32	119
alkoholizm	94	190	116	252	94	213
narkomania	3	7	3	4	5	13

× źródło: dane własne

Wykres nr 1

Problemy rodzin korzystających z pomocy społecznej

× źródło: dane własne

Celem wsparcia rodzin, zwłaszcza tych przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, rodzin niepełnych, zmagających się z problemem przemocy został powołany asystent rodziny. Asystent rodziny przede wszystkim ma pomóc rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem zasobów rodziny, jej mocnych stron i możliwości.

Asystent rodziny jest przydzielany na wniosek pracownika socjalnego, sądu, kuratora, szkoły, PCPR czy też samej rodziny. Zgoda na współpracę z asystentem rodziny jest dobrowolna, wyjątkiem jest postanowienie sądu nakazujące rodzinie współpracę. Wzrasta liczba wspomnianych postanowień sądowych, a także potrzeba przydzielania asystenta rodziny. Najwięcej asystentów rodziny przydzielanych jest na wniosek pracownika socjalnego, sądu i kuratora.

Wchodząc w dane środowisko koniecznym jest przeprowadzenie diagnozy. Jest ona ukierunkowana na rodziców, dziecko jak i całą rodzinę. W okresie diagnozy rodziców zbierane są informacje o sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym dzieci, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania, stanie osobowym rodziny i osobach mogących udzielić pomocy i wsparcia w środowisku. Informacje pozyskiwane są z użyciem takich metod i narzędzi jak analiza dokumentacji, wywiad, obserwacja.

W oparciu o uzyskane dane ustala się formy i zakres pomocy niezbędne w celu przełamania sytuacji kryzysowej w rodzinie. Dla każdej rodziny konstruowany jest indywidualny plan pomocy, dostosowany do aktualnej sytuacji, występujących problemów, potencjału rodziny oraz możliwości pomocowych. W sytuacji gdy rodzina z ograniczonymi prawami rodzicielskimi nie rokuje pozytywnie na reintegrację lub istnieją przyczyny uniemożliwiające ponowne przejęcie opieki nad

dzieckiem, praca z rodziną ukierunkowywana jest na podtrzymywanie wzajemnych relacji rodzice-dziecko i zachowanie pozytywnych więzi emocjonalnych.

Wstępna diagnoza dziecka obejmuje sytuację szkolną, rodzinną, wychowawczą oraz ewentualne dysfunkcje wymagające działań naprawczych. Diagnoza służy przede wszystkim ustaleniu zakresu potrzeb dziecka w celu jak najszybszego podjęcia pomocy i korekty dysfunkcji. Pomoc dziecku ukierunkowywana jest nie tylko na zapewnienie opieki i odpowiednich warunków życia oraz rozwoju, ale także na poznaniu uznanych norm postępowania i zachowania, czego często brakuje im w rodzinach z dysfunkcjami. Dzieci uczą się zaradności życiowej w drodze ku samodzielności.

Stwierdzenie przyczyn problemów stanowi integralną część diagnozy sytuacji rodzinnej.

Prawidłowa diagnoza ma kluczowe znaczenie w toku dalszego postępowania, gdyż błędy popełniane na tym etapie pracy często uniemożliwiają dalsze prawidłowe postępowanie (np. nadużywanie alkoholu często uważane za przyczynę sytuacji kryzysowej w rodzinie może być skutkiem, np. trudności radzenia sobie na rynku pracy czy złej sytuacji mieszkaniowej, zatem skupienie się jedynie na terapii alkoholowej nie może przynieść trwałej poprawy w procesie rozwiązywania problemów rodzinnych, gdyż usunie skutki, a nie przyczynę kryzysu).

Działania pomocowe skierowane na rodziców mają wyjątkowe znaczenie dla ponownej reintegracji rodzin, ponieważ to właśnie od nich zależy stworzenie dzieciom (i całej rodzinie) odpowiednich warunków do życia i środowiska wychowawczego dla dzieci. Nie da się jednak pominąć, że nie wszyscy rodzice są gotowi na przyjęcie oferowanej im pomocy, nie wszyscy wierzą w skuteczność pomocy czy nawet w swoje własne możliwości. U jednych rodziców zabranie dzieci do pieczy zastępczej jest terapią szokową mobilizującą wszystkie siły i energię w kierunku odzyskania dzieci, u innych wręcz przeciwnie – utrata dzieci jest zdjęciem obowiązków rodzicielskich i wyzwoleniem.

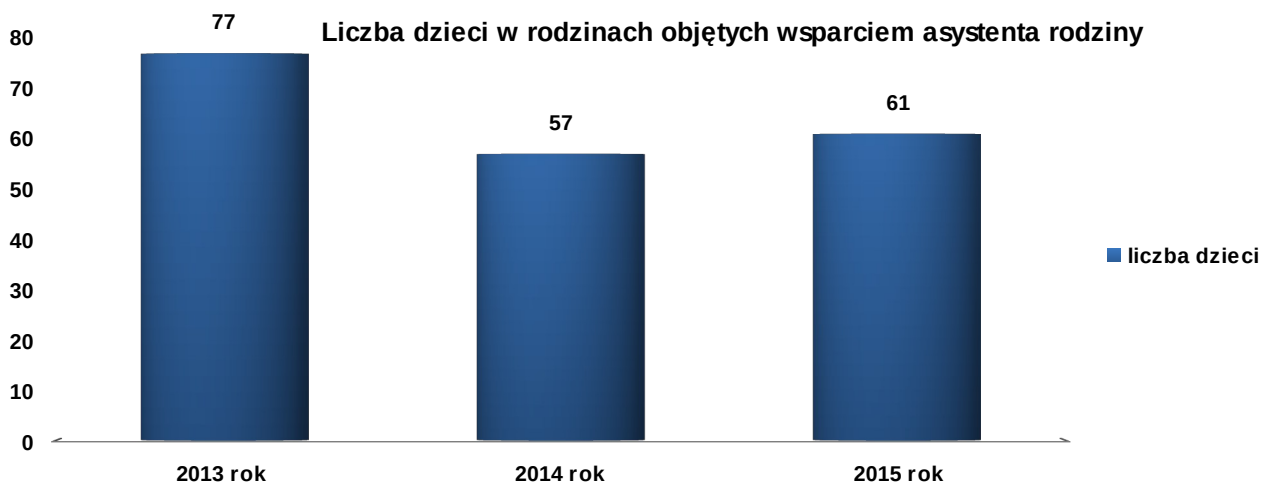
W każdym z tych przypadków należy tak dobrać działania pomocowe, aby skutek działania był jak najbardziej korzystny.

Wykres nr 2

× źródło: dane własne

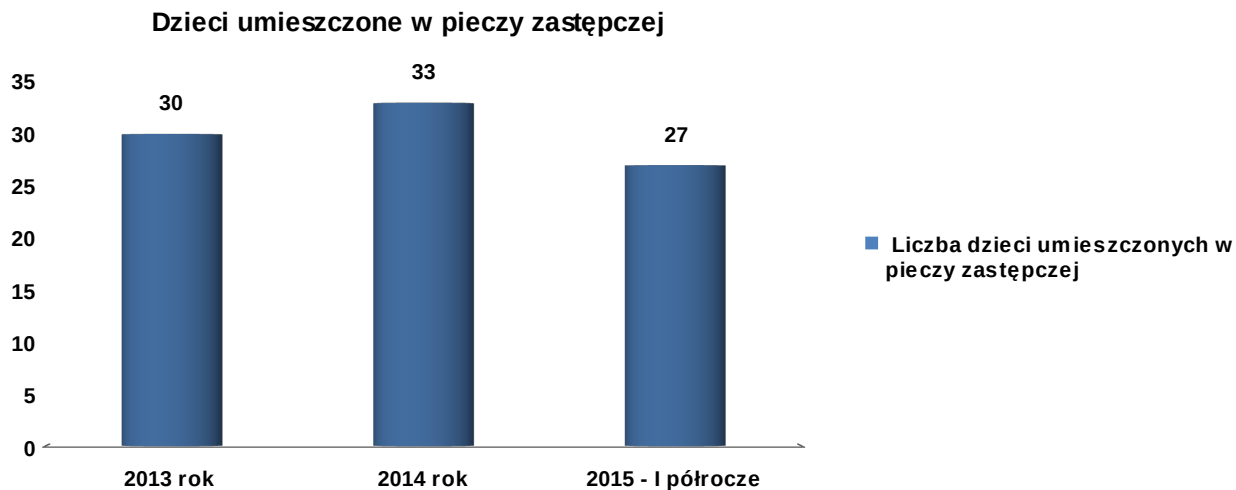
Wykres nr 3

x źródło: dane własne

W ostatnim roku nastąpiła tendencja spadkowa jeżeli chodzi o liczbę dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, wynika to z faktu usamodzielnienia się wychowanków. Niestety w przypadku umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej powrót do rodziców naturalnych jest niemal niemożliwy ze względu na to, iż rodzice rzadko kiedy interesują się losem swoich dzieci i starają się o ich powrót do rodziny.

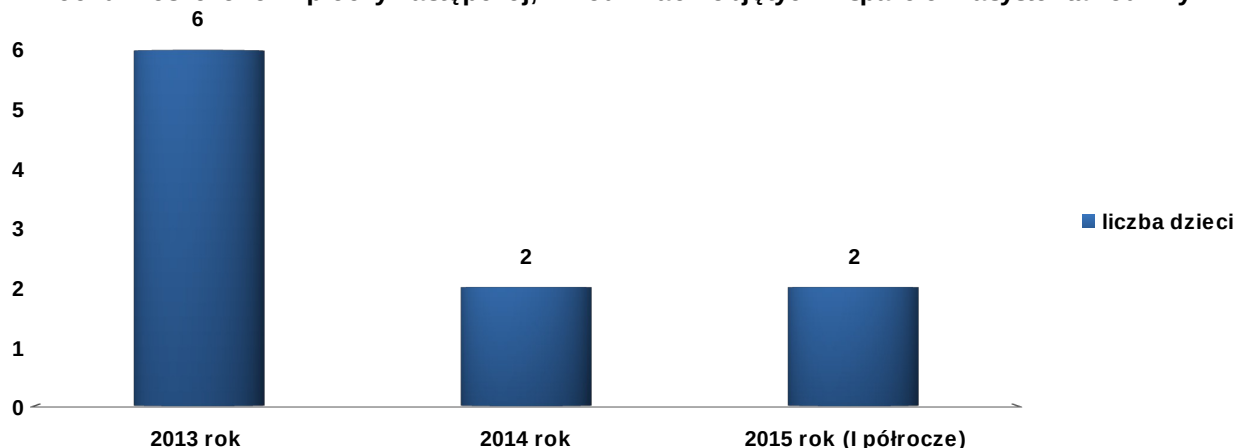
Wykres nr 4

x źródło: dane własne.

Wykres nr 5

Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny

x źródło: dane własne.

Najlepiej dla dziecka, jeżeli trafi do rodziny zastępczej, nie do placówki. Rodziny zastępcze nie są jednak takie same, w wypełnianiu zastępczych funkcji rodzicielskich.

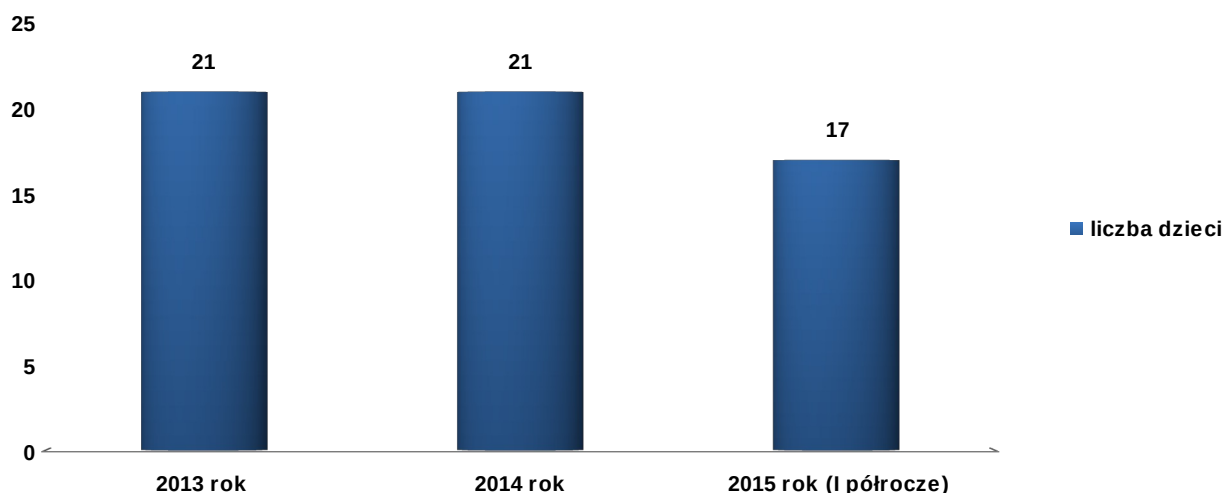
Rodziny zastępcze spokrewnione tworzą wstępni lub rodzeństwo dziecka. Rodziny zastępcze niezawodowe tworzą małżonkowie lub osoba, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodziny zastępcze zawodowe tworzą małżonkowie lub osoba, nie będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, wśród nich można wyróżnić rodziny pełniące funkcje pogotowia rodzinnego lub specjalistyczne. Do rodzinnej pieczy zastępczej wlicza się także rodzinny dom dziecka.

Najwięcej dzieci trafia do rodzin zastępczych spokrewnionych.

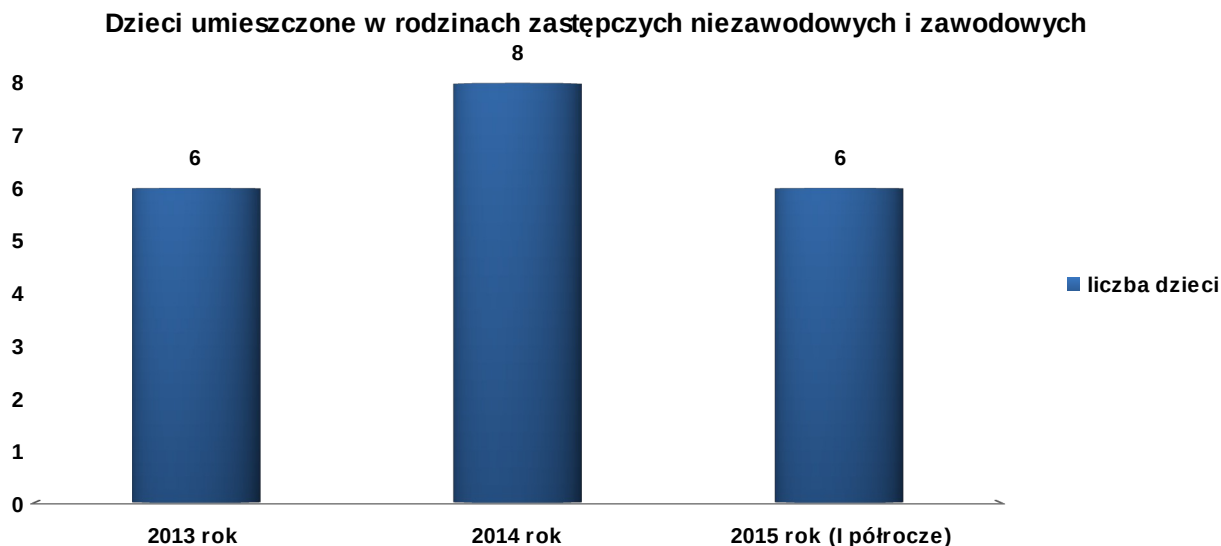
Wykres nr 6

Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych spokrewnionych

x źródło: dane własne.

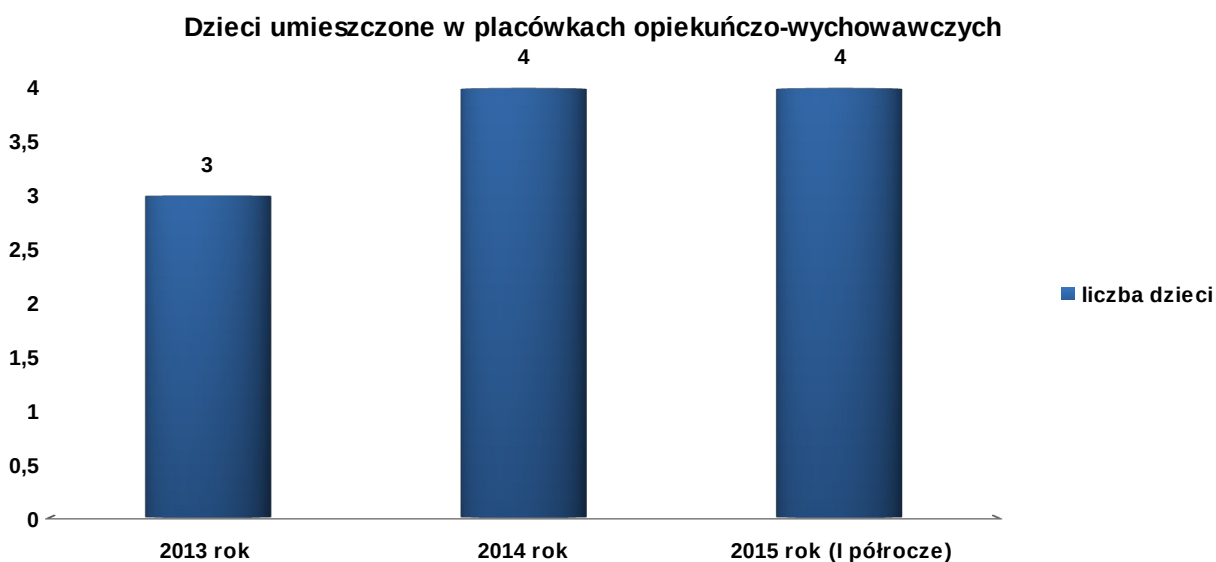
Wykres nr 7

x źródło: dane własne.

Z różnych form pieczy zastępczej z terenu Gminy Września, najmniej dzieci znajduje się placówkach opiekuńczo - wychowawczych. Wynika to z faktu, iż na pierwszym miejscu szuka się rodziny zastępczej, która da większe poczucie rodzinnego ciepła, aniżeli placówka. Innym powodem jest też fakt, że placówki ze względu na to, iż mają zasięg powiatowy nie mają odpowiedniej ilości miejsc i tego rodzaju forma pieczy zastępczej jest traktowana jako ostateczność.

Wykres nr 8

x źródło: dane własne.

Od momentu wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. od

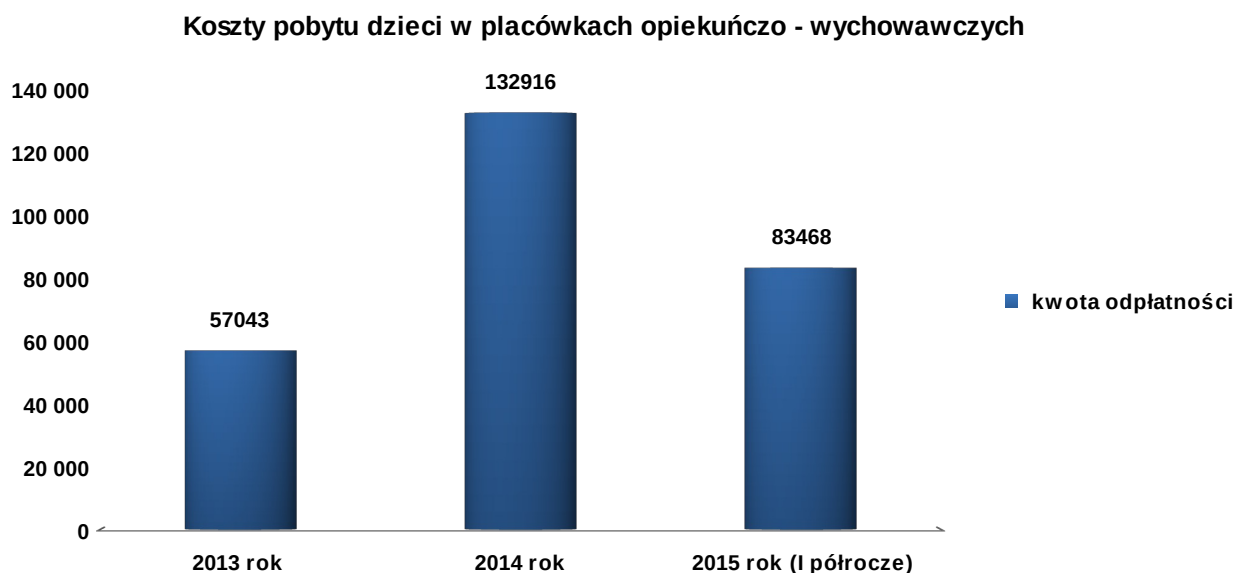
2012 r. każda gmina zobowiązana jest do uczestniczenia w pokrywaniu kosztów na utrzymanie dziecka w pieczy zastępczej. Przepisy nie dotyczą dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej przed 2012 r.

Zatem za pierwszy rok pobytu dziecka gmina zobowiązana jest ponosić 10% kosztów utrzymania dziecka w pieczy zastępczej, w drugim roku 30%, w trzecim i kolejnym 50%.

W skład kosztów utrzymania dziecka wchodzi świadczenie, jakie otrzymuje rodzina zastępcza - spokrewniona 660 zł na dziecko, niezawodowa i zawodowa 1000 zł na dziecko. Do tego dochodzą koszty, w skład których wchodzi np. dodatek dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności, dodatek na pokrycie kosztów leczenia dziecka itp.

Poniższy wykres pokazuje jak znacznie wzrosły koszty odpłatności. Przyjmując, że za pierwsze półrocze br. Gmina Września zapłaciła ponad 80 tys. zł, w drugim półroczu będzie podobnie, to koszt w całym roku 2015 sięgnie ponad 160 tys. zł.

Wykres nr 9

x źródło: dane własne.

IV. Zasoby i działania na rzecz rodzin w gminie Września

Zadania realizowane przez Urząd Miasta i Gminy we Wrześni oraz jednostki organizacyjne gminy:

1. Pomoc w formie pracy socjalnej, realizowanej przez pracowników OPS (asystent rodziny, pracownik socjalny), w zakresie poradnictwa, załatwiania spraw urzędowych, informowania o obowiązujących procedurach, sporządzania pism administracyjnych, ustalania prawa do świadczeń;

2. Wsparcie finansowe, rzeczowe i usługowe w ramach pomocy, realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrześni:

- pomoc finansowa, w szczególności na obiady dla dzieci w szkole/przedszkolu, na opłacenie

pobytu w przedszkolu, na podręczniki, przybory szkolne itp.;

3. Pomoc w zakresie informacji i konsultacji prawnych;
4. Pomoc psychologiczna oraz wspieranie grup samopomocowych;
5. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty;
6. Integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy;
7. Realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych;
8. Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz ofiarom przemocy w rodzinie dostępu do specjalistycznych form wsparcia;
9. Współfinansowanie kosztów pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
10. Organizacja, finansowanie i współfinansowanie kolonii, w szczególności dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu oraz przemocy w rodzinie;
11. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci (zajęcia terapii pedagogicznej, socjoterapeutycznej, pomoc w odrabianiu lekcji);
12. Wspieranie działań w zakresie realizowania programów na rzecz rodziny oraz upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.

Zadania realizowane przez jednostki organizacyjne powiatu wrzesińskiego:

1. Udzielanie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów, dotyczących rodzin zastępczych oraz rodzin zagrożonych kryzysem;
2. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej
3. Udzielanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającą pieczę zastępczą
4. Wykonywanie zadań o charakterze wychowawczym – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu;
5. Realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych;
6. Podejmowanie czynności w ramach procedury Niebieskiej Karty;
7. Wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (np. pozalekcyjnych działań opiekuńczo – wychowawczych, kulturalno – oświatowych, sportowych i rekreacyjnych).

Zadania realizowane przez organizacje pozarządowe, związki wyznaniowe, Kościół Katolicki:

1. Wsparcie dla najuboższych rodzin, w formie pomocy żywnościowej, rzeczowej, edukacyjnej realizowane przez Stowarzyszenie Krag;
2. Wsparcie dla najuboższych rodzin w formie posiłku i pomocy żywnościowej świadczone przez Katolickie Porozumienie Samorządowe.

V. Adresaci Programu

Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Gminy Września, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, dotknięte przemocą,

problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem oraz rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

VI. Cele Programu

Cel główny:

Przywracanie zdolności prawidłowego funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Zabezpieczenie potrzeb bytowych rodziny.

Zadania:

- zapewnienie pomocy materialnej, rzeczowej, usługowej rodzinom ubogim;
- zapewnienie dzieciom posiłków w szkołach przedszkolach;
- monitorowanie sytuacji rodziny;
- kontakt i współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny.

2. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny.

Zadania:

- umożliwienie rodzinom korzystania ze wsparcia asystenta rodziny, pedagoga, psychologa, poradnictwa specjalistycznego;
- angażowanie rodzin do udziału w projektach, szkoleniach rozwijających umiejętności w prawidłowym wykonywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

3. Dążenie do reintegracji rodzin.

Zadania:

- umożliwienie rodzinom korzystania ze wsparcia asystenta rodziny, psychologa, pedagoga;
- pomoc rodzinie w wyjaśnieniu istniejących nieporozumień, zmniejszeniu sytuacji konfliktowych;
- pomoc w zacieśnianiu więzów rodzinnych;
- pomoc rodzinie, w której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowywaniu środowiska wychowawczego, pozwalającego na powrót dziecka do rodziny naturalnej;
- pomoc w podtrzymywaniu kontaktów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami naturalnymi.

4. Podejmowanie działań profilaktycznych.

- udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, których celem jest poprawa jakości życia rodziny;

- udział w kampaniach, tworzenie programów, których celem jest wzmocnienie rodziny.

VII. Źródła finansowania

Finansowanie Programu:

- środki własne budżetu gminy,
- dotacje z budżetu państwa,
- dotacje ze środków UE,
- programy rządowe,
- sponsorzy,
- inne zewnętrzne źródła.

VIII. Mierniki

1. Dokumentacja pracy asystentów rodziny.
2. Sprawozdania merytoryczne z pracy asystentów rodziny.
3. Sprawozdania zewnętrzne w tzw. aplikacji CAS (Centralna Aplikacja Statystyczna).
4. Sprawozdania zewnętrzne do Urzędu Wojewódzkiego.

IX. Wskaźniki

1. Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
2. Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny.
3. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny.
4. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
5. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych.
6. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych niezawodowych i zawodowych .
7. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
8. Odpłatność gminy za pobyt dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

X. Efekty

1. Wzrost kompetencji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Budowa i zacieśnienie więzów rodzinnych.
3. Przywrócenie możliwości zaspokajania emocjonalnych i uczuciowych potrzeb dzieci w rodzinie.
4. Poznanie wzajemnych systemów wartości rodziców i dzieci.
5. Uzyskanie pozytywnych zmian w zakresie stabilizacji emocjonalnej i funkcjonowania społecznego dziecka.
6. Poprawa funkcjonowania społecznego dziecka, zmniejszenie tendencji do zachowań agresywnych.
7. Poprawa wyników w nauce i frekwencji na zajęciach szkolnych.

8. Sprecyzowanie i ukierunkowanie zainteresowań dzieci.
9. Wzrost aktywności zawodowej rodziców.
10. Poprawa sytuacji materialnej rodzin oraz standardu życia rodziny.
11. Podjęcie przez rodzica kontaktu z terapeutą, podjęcie leczenia.
12. Przywrócenie prawidłowych funkcji rodzinie, wzrost samodzielności i aktywności wszystkich jej członków w aspekcie społecznym, ekonomicznym i kulturowym.
13. Wzrost odpowiedzialności rodziców.
14. Podtrzymywanie kontaktów rodziców naturalnych z dziećmi.

XI. Realizatorzy

1. Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrześni.
2. Urząd Miasta i Gminy Września.
3. Pełnomocnik ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie.
5. Szkoły z terenu Gminy Września.
6. Świetlica Środowiskowa.
7. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.
8. Kuratorzy sądowi.
9. Parafialne zespoły charytatywne i organizacje kościelne.
10. Lokalne media.
11. Organizacje pozarządowe.
12. Lokalni ponadlokalni przedsiębiorcy.
13. Społeczność lokalna.

XII. Monitoring i ewaluacja

Za wdrożenie Programu odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej, realizator zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz założeń lokalnej polityki społecznej.

Partnerzy:

Ośrodek Pomocy Społecznej od lat współpracuje z Urzędem Miasta i Gminy we Wrześni, z Policją, Strażą Miejską, kuratorami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Świetlicą Środowiskową, szkołami, placówkami kulturalnymi, organizacjami pozarządowymi kościelnymi, osobami prywatnymi.

Przewodniczący Rady Miejskiej we Wrześni
/-Waldemar Grześkowiak